

3 SKYRIUS. MOKINIŲ IR MOKYTOJŲ NUOTOLINIO MOKYMOSI PROBLEMŲ SPRENDIMO BŪDAI

TIKSLAS

paiškinti kaip spręsti
mokiniam ir mokytojams
nuotolinio mokymosi metu
kylančias problemas

IMONED konsorciumas
SEBA/Gulcan BAYRAM-
Ebru AYGUN

3 skyrius. Mokinių ir mokytojų nuotolinio mokymosi problemų sprendimo būdai

Mokymosi pasiekimai. Baigę šį skyrių dalyviai gebės:

Pasirinkti tinkamas reagavimo ir sudėtingų situacijų sprendimo strategijas;

Nustatyti ir įvardyti poreikius bei lūkesčius, susijusius su žiniomis ir įgūdžiais, pritaikant nuotolinius mokymus prie mokinių gebėjimų;

Padėti mokiniams ugdyti asmenines, socialines ir skaitmenines kompetencijas;

Pagrindinės sąvokos

Mokytojų savo poreikių, lūkesčių ir ribotumų suvokimas yra pagrindinė tinkamų tarpasmeninių santykių su mokiniais sąlyga.

Mokytojų verbalinio ir neverbalinio bendravimo įgūdžiai nuotolinio mokymo metu yra pagrindinė tinkamo mokymo proceso vykdymo sąlyga.

Ribų, normų, reikalavimų ir elgesio taisyklių nustatymas bei tinkamas jų laikymasis palengvina mokymosi ir mokymo procesą.

Žinojimas, kokios klaidos dažniausiai pasitaiko santykiuose su mokiniais (pvz. klausinėjimas "kodėl?", priekaištavimas, ignoravimas, pravardžiavimasis, priešiškus, kaltinimas, grasinimas, baudimas ir t. t.), sumažina tikimybę suklysti.

Gebėjimas kalbėti apie savo sunkumus ir pagalbos bei paramos ieškojimas sudėtingose situacijose sumažina mokinių problemas.

3.1. Mokytojų problemų sprendimo būdai

Mokytojai, reaguodami į netinkamą mokinių elgesį, paprastai bando pasiekti, kad mokiniai laikytųsi reikalavimų, prašydami jų padaryti tai, ko jie paprastai nedarytų. Tokia nuolaidumą skatinanti elgsena yra kilusi iš biheviorizmo, o įprastas pavyzdys - mokytojų vykdoma mokinių netinkamo elgesio kontrolė. (McCaslin & Good, 1992). Nepaisant kritikos, kad nuolaidumo įgijimas atlieka tik trumpalaikę funkciją ir todėl turi prastesnę poveikį už motyvaciją, moksliniai tyrimai parodė, kad nuolaidumo įgijimo strategijos gali skatinti mokinių motyvaciją. (Richmond, 1990). Elgesį keičiančių metodų (EKM*) ir elgesį keičiančių pranešimų naudojimas tai viena iš svarbių mokslinių tyrimų tradicijų. (Kearney, et al., 1985). EKM susideda iš 11 prosocialių ir 7 antisocialių nuolaidumo užtikrinimo metodų. Prosocialių EKM pavyzdžiai yra tiesioginis atlygis už elgesį, atidėtasis atlygis, atlygis gaunamas iš kitų, savivertė, atsakomybė prieš klasę, norminės taisyklės, altruizmas, mokymasis iš bendraamžių, mokymasis iš mokytojų, mokytojai ekspertai, ir grįžtamasis mokytojų ryšys. Antisocialių EKM pavyzdžiai yra mokytojo skiriama bausmė, kitų skiriama bausmė, kaltė, neigiami mokytojo-mokinio santykiai, teisėta aukštesnė valdžia, teisėta mokytojo valdžia,

ir skola. Elgesį keičiantys pranešimai (EKP*) tai indukciniai pranešimai gaunami iš mokiniams ir mokytojams pateiktų apklausų. Vienas iš EKP pavyzdžių yra "iškarto vykstantis apdovanojimas už elgesį." Atitinkami būdingi pranešimai gali būti tokie "Tau tai patiks. Tai padarys tave laimingu, nes tai smagu. Tai bus įdomu. Tai bus puiki patirtis." Mokiniai puikiai priima prosocialius EKM ir dėl šios priežasties šie metodai yra veiksminga klasės valdymo priemonė, o antisocialiems mokytojų taikomiems EKM mokiniai priešinasi. (Kearney, et al., 1988). Dauguma mokytojų ir mokinių nuotolinio bendravimo tyrimų didžiąją dėmesio dalį skiria tam, kaip mokytojai naudojami geografinė ir laiko atskirtimi arba kaip ją kompensuoja. Pasirinkus asinchroninį nuotolinės komunikacijos būdą ir ieškant daugiau neverbalinių ženklų, pateikiama daugybė būdų, kaip padidinti nuotolinio mokymo veiksmingumą. Jau seniai pripažinta, kad mokytojai gali padidinti nuotolinio mokymo veiksmingumą pasirinkdami naujas įsitraukimo į užsiėmumus metodikas. (Vitale, 2010; Zhao & Zhao, 2010). Tačiau nebuvo atliktas sistemingas tyrimas, kurio metu būtų pasiūlyti faktiniai mokytojų nuotolinio mokymo metodai, pranešimai (įskaitant jų formą ir turinį) ir išnagrinėtas šių metodų veiksmingumas. Pirmoji ir svarbiausia mokytojų funkcija yra pedagoginė - perteikti dalykines žinias, kad mokiniai galėtų mokytis. Jie turėtų aiškiai ir įdomiai pateikti dalyko turinį, pajvairinant jį įdomiomis veiklomis ir užduoti klausimus, skatinančius mokinius mąstyti. Antroji funkcija - socialinė, kai mokytojai turi sukurti jaukią ir patogią aplinką, kurioje mokiniai galėtų bendrauti ir teikti grįžtamąjį ryšį. Trečioji funkcija – vadovavimas. Mokytojai turi nustatyti aiškius lūkesčius įvairioms užduotims. Jie taip pat turėtų reguliariai bendrauti su mokiniais, teikti konsultacijas ir grįžtamąjį ryšį bei padėti jiems suprasti savo vaidmenį ir atsakomybę. Ketvirtoji funkcija yra technologinė. Tikimasi, kad mokytojai teiks techninę pagalbą mokiniams, kad padėtų jiems susipažinti su nuotolinėse pamokose reikalingais technologiniais įgūdžiais. Teigiama, kad kai mokytojai atlieka šias keturias funkcijas, išauga tikimybė, kad jų mokiniai tęs mokslus ir sėkmingiau mokysis. Vis dėlto, norėdami tinkamai atlikti savo funkcijas, mokytojai turi bendrauti su mokiniais. Tikimasi, kad mokytojai skatins sąveiką tarp mokinių ir mokojo dalyko turinio, tarp pačių mokinių bei tarp mokinių ir mokytojų. (Palloff & Pratt, 2003). Mokytojai taip pat gali skatinti tokią sąveiką modeliuodami ir nustatydami normas, siekiant nustatyti aiškius lūkesčius. (Bonk & Dennen, 2003). Junk ir Culbertson (2004) taip pat teigė, kad mokytojai turėtų bendrauti su mokiniais, kad pastebėtų problemas arba laiku pateiktų grįžtamąją informaciją apie mokinių dalyvavimą. Grupiniai užsiėmimai ar užduotys yra įprasta, bet labai veiksminga mokytojų praktika, skatinanti mokinių ir mokytojų bendravimą. (Gayton & McEwen, 2007). Mokytojai turi nuolat rašyti rašytinius pasisakymus viešojoje nuotolinių pamokų erdvėje, pvz., klasės elektroniniu paštu ar diskusijų forumuose. Tokiu būdu mokytojai gali pasinaudoti savo socialiniu buvimu, kad įveiktų laiko ir erdvės atskirtį, būdingą interneto technologijoms ir daugiausia tekstu pagrįstai nuotolinei mokymosi aplinkai.

Elektroninį paštą mokytojai paprastai naudoja kaip mokymo priemonę. (Yates, et al., 2009). Todėl siekiant įgyvendinti ugdymo tikslus bei sukurti ir palaikyti socialinę sąveiką naudojamos įvairios mokymo strategijos. (Sheer & Fung, 2007). (Baron, 1998). Pastebėta teigiama tendencija kalbant apie mokytojų atsakymų į mokinių elektroninius laiškus dažnumą, o tai rodo, kad mokytojai turėtų reaguoti į mokinių poreikius kiek įmanoma greičiau. (Reeder, 2010). Iš mokytojų tikimasi, kad jie elgsis profesionaliai ir pateisins mokinių lūkesčius. Pasak Sheer ir Fung (2007), mokytojų elektroninių laiškų siuntimo dažnumas, paslaugumas ir atsakymo operatyvumas daro teigiamą poveikį mokytojų ir mokinių santykiams.

Šiuolaikiniai mokytojai, kurie apibūdinami kaip skaitmeniniai imigrantai, pamokose turi gebėti veiksmingai naudotis technologijomis ir integruoti technologijas į pamokas. Šiuo metu mokytojams ir mokyklos administracijai galima pasiūlyti (Arabacı and Polat, 2013):

- Skaitmeniniai čiabuviai mieliau naudojami hotmail, skype, facebook, google ir t. t. Informuoti apie namų darbus galima pasitelkiant technologijas ir Web 2.0 įrankius;
- Mokytojai gali rasti būdų, kaip pagerinti savo technologinio raštingumo lygį bei veiksmingiau integruoti technologijas į savo pamokas;
- Mokytojai taip pat turėtų pagalvoti apie savo kompetencijos didinimą šiose srityse:
 - Dalyvavimas klasėje vykstančioje veikloje, atitinkančioje jų nustatytus tikslus.
 - Technologinių programų įtraukimas, kuriose mokytojai gali nustatyti turinį.
 - Asmeninės informacijos apie edukacines technologijas teikimas klasės valdymo mokymuose.
 - Mokytojams skirtos edukacinės aplinkos, klasių valdymo ir kitos programos skatina mokytojus dažniau rinktis technologijomis grindžiamus metodus.
 - Nuotolinio mokymo pamokos mokytojams, kurie dirbs nuotolinio mokymo sistemoje.
 - Būtina rengti įvairius mokymus apie teorinę struktūrą, informacines ir komunikacines technologijas, mokomąją programinę įrangą ir virtualiąją klasę. (Kinalioğlu and Trust, 2011).

3.2. PASIŪLYMAI

Akivaizdu, kad šiuo laikotarpiu socialinio ir emocinio ugdymo (SEU*) skatinimas gali būti ypač svarbus, nes mokiniams dėl padidėjusio streso gali būti sunku suprasti ir valdyti savo emocijas, palaikyti socialinius ir akademinis santykius socialinės atskirties amžiuje ir sutelkti dėmesį į nuotolinį mokymąsi. SEU įgūdžiai gali būti ypač naudingi skurdžiai gyvenantiems mokiniams, kurie, tikėtina, patiria neproporcingai daug streso ir sunkumų. Dr. Abenavoli pažymi: "Socialiniai emociniai įgūdžiai ir teigiami santykiai gali būti ypač stiprus atsparumo šaltinis sunkiais laikotarpiais. Vien tik SEU praktikos nepakanka, kad būtų įveiktos akademinės nesėkmės. Tačiau SEU integravimas į akademinį mokymąsi gali padėti vaikams susidoroti su šiuo nepaprastu laikotarpiu, ypač vaikams, kuriems kyla didžiausia tokių nesėkmių rizika.

Nuotolinėse pamokose įveskite nuspėjamą rutiną, kad padėtumėte vaikams valdyti stresą ir nerimą nuotolinių pamokų metu.

Suteikite mokiniams galimybę pamąstyti, įtraukdami trumpus pasitikrinamuosius darbus rytinio susitikimo metu. Skatinkite mokinius aptarti, kaip jie jaučiasi ir kokias emocijas patiria.

Įgyvendinkite struktūrizuotą SEU veiklą klasėje, pavyzdžiui, garsiai skaityti knygą ir apmąstyti veikėjų emocijas bei problemų sprendimo įgūdžius.

Nepamirškite savo poreikių! Šiuo įtemptu laikotarpiu mokytojams ypač svarbu rūpintis savimi. Rūpindamiesi savo psichine ir fizine sveikata galėsite geriau padėti sau ir mokiniams.

<https://steinhardt.nyu.edu/ihdsc/on-the-ground/educating-children-remotely>

Pagrindinis tekstas

Skaitiniai:

Mokymas - tai glaudžių santykių su mokiniais puoselėjimas. Prieš keletą savaičių tai dažnai atrodė kaip mokinių pasitikrinimas jiems įėjus į klasę, po pamokų ar visos mokslo dienos metu. Šios akimirkos leidžia mokiniams jaustis vertinamiems ir globojamiems, todėl šiais nepastoviais laikais jos dar labiau reikalingos. Kaip galime puoselėti šias akimirkas, kai nesame toje pačioje fizinėje erdvėje?

Sukurkite nemokamą "Google Voice" paskyrą: Taip gausite numerį (ne savo asmeninį mobiliojo telefono numerį), kuriuo galėsite susisiekti su mokiniais skambučiais ir žinutėmis. Susisiekite su mokiniais po vieną, kad sužinotumėte, kaip jiems sekasi, įsitikinkite ar jie turi svarbiausius išteklius, ir dalyvaukite jų gyvenime.

Nors daugelis mokytojų nekantrauja užbaigti einamąjį skyrių ar atlikti kitą suplanuotą užduotį, labai svarbu, kad mokytojai turėtų laiko atkurti įprastą tvarką ir santykius su mokiniais bei šeimomis. Daugelis nėra pasirengę akimirksniu pereiti prie nuotolinio mokymosi, todėl tikslinga skirti laiko lūkesčiams suderinti ir atsakyti į mokinių ir šeimų klausimus.

Sukurkite išteklius, kad būtų galima atkurti įprastą tvarką ir lūkesčius: Tai gali būti dokumentai, filmai ar įrašai, kuriuos mokiniai ir tėvai gali greitai pasiekti. Ištyrinkite strategiją. Daugiau pasiūlymų ieškokite "Skaitmeninių priemonių naudojimo normų ir lūkesčių kūrimas". Suteikite mokiniams galimybę išsakyti klausimus, susijusius su naujaisiais lūkesčiais. Tam galite naudoti Padlet, Zoom, Poll Everywhere, ar Google Forms (Google Drive išteklius). Apsvarstykite galimybę pasidalinti sveikatingumo ištekliais su kitais: Tai gali būti internetinės arba spausdintos meditacijos ir kvėpavimo, jogos ir mankštos priemonės. Apsvarstykite galimybę juos įtraukti į kasdienę klasės veiklą.

Visų pirma pasirūpinkite, kad mokiniai žinotų, jog esate pasiekiamas. Galime tik įsivaizduoti, koks sunkus šis laikas mūsų mokiniams, toks pat sunkus, kaip ir mums, suaugusiesiems. Praėjus kelioms savaitėms įsitikinkite, kad mokiniai žino, jog vis dar esate jų gyvenime.

Parodykite savo veidą: "Screencastify" ir "Loom" leidžia lengvai kurti kasdienes vaizdo įrašus, kuriuos galite įkelti į "Google" klasę. Nustatykite valandas, kai mokiniai gali susisiekti su jumis: naudodamiesi "Zoom" programa galite kasdien arba kas savaitę planuoti laiką, kada surengsite "Zoom" skambutį visiems norintiems. Arba praneškite mokiniams, kokių laiku galima jums paskambinti.

Šiais precedento neturinčiais laikais turime remti mokinių socialinį ir emocinį mokymąsi. Bendravimas su mokiniais, įsitikinimas, kad jiems viskas gerai, erdvės suteikimas pasikalbėti jiems tarpusavyje ir rūpinimasis, kad jų šeimos turėtų tai, ko jiems reikia, pedagogams nėra naujiena. Mokytojai tai daro kiekvieną dieną ir turi ir toliau daryti dėl savo mokinių šiais sunkiais laikais.

<https://blog.betterlesson.com/distance-learning-supporting-students-social-emotional-needs>

Žodynas (Paaiškinimai)

Foster: skatinti idėjų ar jausmų vystymąsi ar augimą

Resource: naudingas ar vertingas šalis, organizacijos ar asmens turtas ar savybė.

social-emotional learning: susiję su socialiniais ir emociniais aspektais

unprecedented: niekada neįvykęs ar neegzistavęs praeityje.

(Cambridge žodynas)

Vaizdo įrašas

“Kaip palaikyti vaikų emocinius ir edukacinius poreikius mokantis nuotoliniu būdu”

<https://healthblog.uofmhealth.org/childrens-health/how-to-support-childrens-emotional-educational-needs-while-remote-learning>

Pagrindiniai klausimai

1. Kaip mokytojas gali puoselėti tvirtus santykius su mokiniais nuotolinio mokymosi metu?
2. Kaip mokytojai gali sukurti išteklius, kad atkurtų įprastą tvarką ir lūkesčius?
3. Kokie yra "Zoom" privalumai nuotolinio mokymosi metu?
4. Kokios strategijos padeda pagerinti bendravimą su mokiniais nuotolinio mokymosi metu?
5. Kaip mokytojas gali padėti mokiniams emociškai?

Šaltiniai

Arabacı, İ.B. ve Polat, M. (2013). Dijital Yerliler, Dijital Göçmenler ve Sınıf Yönetimi, 25-27.

Bonk, C. J., & Dennen, V. (2003). Frameworks for research, design, benchmarks, training, and pedagogy in web-based distance education. In M. G. Moore & W. G. Anderson, (Eds.), Handbook of distance education (pp. 331-348). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.

Gayton, J. & McEwen, B.C. (2007). Effective online instructional and assessment strategies. The American Journal of Distance Education, 21, 117-132.

<https://blog.betterlesson.com/distance-learning-supporting-students-social-emotional-needs>

<https://steinhardt.nyu.edu/ihdsc/on-the-ground/educating-children-remotely>

Junk, V. W., & Culbertson, J. C. (2004). Creating dynamic web courses. Proceedings of the 3rd Annual Hawaii International Conference on Education. Honolulu. Retrieved from <http://www.hiceducation.org/edu1.pdf>

Kearney, P., Plax, T. G., Richmond, V. P., & McCroskey, J. C. (1985). Power in the classroom III: Teacher communication techniques and messages. Communication Education, 34, 19-28.

Kearney, P., Plax, T. G., Sorensen, G., & Smith, V. R. (1988). Experienced and prospective teachers' selections of compliance-gaining messages for "common" student misbehaviors. Communication Education, 37, 150-164

Kınalıoğlu, İ. H. ve Güven, Ş. (2011, 2-4 Şubat). Uzaktan Eğitim Sisteminde Öğrenci Başarısını Ölçülmesinde Karşılaşılan Güçlükler ve Çözüm Önerileri. XIII. Akademik Bilişim Konferansı'nda sunuldu, Malatya.

McCaslin, M., & Good, T. (1992). Compliant cognition: The misalliance of management and instructional goals in current school reform. Educational Researcher, 21, 4- 17. McCroskey, J.C.

-
- Palloff, R., & Pratt, K. (1999). Building learning communities in cyberspace. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Reeder, C. (2010). Keys to creating a successful online course for do-it-yourselfers.
- Richmond, V. P. (1990). Communication in the classroom: Power and motivation. *Communication Education*, 39, 181-195.
- Sheer, V., & Fung, T. (2007). Can email communication enhance professor-student relationship and student evaluation of professor?: Some empirical evidence. *Journal of Educational Computing Research*, 37, 289-306.
- Vitale, A. (2010). Faculty development and mentorship using selected online asynchronous teaching strategies. *Journal of Continuing Education in Nursing*, 41, 549-556.
- Yates, B., Adams, J., & Brunner, B. (2009). Mass communication and journalism faculty's perceptions of the effectiveness of email communication with college students: a nationwide study. *Learning, Media, & Technology*, 34, 307-321.
- Zhao, S., & Zhao, X. (2010). Talents oriented strategy of online learning in universities. *Canadian Social Science*, 6, 33-39.